

მარიამ მარჯანიშვილი

ტრავმული ცნობიერება გივი გაბლიანის მოგონებაში

დღეს, უკვე ექვს არ იწვევს ის პროცესები, რომელიც ლენინის მიერ შექმნილმა სისტემამ შეაძლებინა სტალინს. ამ სისტემამ სტალინის უსაზღვრო დიქტატურას შეუქმნა საფუძველი, რომლის მითითებებს ახორციელებდა შინსახკომი, რათა მოწინავე ინტელიგენცია შეთითხნილი ბრალდებების წაყენებით მიზანმიმართულად მოესპოთ.

ამ განასერში წარმოვადგენთ ეგნატე გაბლიანის ცხოვრება-მოღვაწეობის იმ ეპიზოდებს, რომელიც მისმა ვაჟიშვილმა გივი გაბლიანმა გაახშირნა თავის წიგნში "ჩემი მოგონებანი".

მოგონებათა ავტორი თანმიმდევრულად გადმოგვცემს ჯერ მათ ოჯახში დატრიალებული ტრაგედიის მოტივებს და შემდეგ, აქედან გამომდინარე, მისი ემიგრაციაში გახიზვნის მიზნებს.

ცნობილია, რომ 1937 წლის ზაფხულში ეგნატე გაბლიანი შინსახკომმა სვანეთში აიყვანა. მისი ხვედრი, სხვა მრავალ ქართველთან ერთად, მათი ოჯახის დიდი ხნის ერთგულმა მეგობარმა ილია ფალიანმაც გაიზიარა.

საპრობლიდან თავდაღწეულმა ილია ფალიანმა დაუზოგავად ამხილა ჯერ კიდევ ყმაწვილ გივი გაბლიანთან ბოლშევიკური ტირანიის სისასტიკე და თან მამაშვილურად დაარია: "შინსახკომის თანამშრომლებს წამებით სიკვდილის პირამდე მივყავდით. ცოტას რომ მოვსულიერდებოდით, თავიდან იწყებდნენ ჩვენს წამებას. ასე გრძელდებოდა უსასრულოდ, ვიდრე არ ვალიარებდით თავს დამნაშავეთ..."

შენ ისეთი აღზრდილი და თანაც ისეთი ამაყი ხარ, რომ თავს არ დაიზოგავ ბრძოლებში, გთხოვ, ნუ მოიქცევი ასე. ჩვენი მთავრობა ბოროტმოქმედი, რაც მალე დაემხოვა, მით უკეთესი" (გ. გაბლიანი, 1998, გვ. 58).

ამ შეხვედრაზე გივი გაბლიანი ემიგრაციაზე დაწერილ თავის წიგნში ხაზგასმით მიუთითებდა: "მე ხმის ამოუღებლად ვუსმენდი. საშინელმა ფიქრმა გამიელვა. რა ტანჯვა-წამება უნდა გადაეტანა მამას, ვიდრე დახვრეტდნენ.

ილია ფალიანთან ამ მოულოდნელმა შეხვედრამ ძალიან დიდი ზემოქმედება მოახდინა ჩემზე. მის სიტყვებს ისე აღვიქვამდი, თითქოს მამის უკანასკნელ სურვილს ვისმენდი..."

არავითარი გზა არ ჩანდა, რომ საკუთარი ძალებითა და მშვიდობიანი გზით უსამართლობა აგველაგმა, რადგან არსებული სისტემა საშუალებას აძლევდა საზარელ დიქტატორს და მის თანამზრახველთ განუკითხავად ებატონათ მთელ ქვეყანაში... ერთადერთი შესაძლებლობა ტოტალიტარული რეჟიმის დამხობისა იყო, მომხდარიყო რაიმე დიდი მოვლენა, როგორც არის, მაგალითად, ომი. სწორედ ამას გულისხმობდა ძია ილია. გამომშვიდობებისას ვუთხარი, თქვენს აზრს ვიზიარებ და არ ვაპირებ თავი გაწვირო არსებული რეჟიმის დასაცავად-მეთქი" (გ. გაბლიანი, 1998, გვ. 58-59).

ბოლშევიკური რეჟიმის მიერ 1936-37 წლებში მოწყობილმა “წმენდებმა”, მამის ტრაგედია, რასაც ერთადერთი დის სიკვდილიც დაერთო, გივი გაბლიანის სააზროვნო სისტემა და მისი სულიერი სამყარო ისე შეცვალა, რომ სამშობლოზე უბადლოდ შეყვარებულმა ახალგაზრდა ქართველმა მკაცრი გადაწყვეტილება-განაჩენი მიიღო, რამაც ბეწვის ხიდზე შეაყენა მისი მომავალი. მეორე მსოფლიო ომის დაწყებისთანავე გერმანელთა მხარეზე გადასულმა გივი გაბლიანმა მტკიცედ გადაწყვიტა ქართულ პოლიტიკურ ემიგრაციასთან ერთად ებრძოლა საქართველოს დამოუკიდებლობის კვლავ აღდგენისა და მისი საბჭოური რუსეთის სივრციდან გამოსახსნელად.

“მთიელებში არის რაღაც ღონ-კიხოტური. ისინი არიან ჭიუტები, ზედმეტად ამაყები და ყოველთვის მზად არიან დაიცვან საკუთარი ღირსება” (გ. გაბლიანი, 1998, გვ. 143).

ქართველ მთიელთა ამ თვისებამ ბევრი რამ შეაძლებინა გივი გაბლიანს, რათა მის ქვეყანას დახმარებოდა. მის მსგავს ვაჟკაცებს კავკასიონის მთების “შევარდნებს” ეძახდნენ.

საერთოდ, გაბლიანები აფხაზეთის მკვიდრნი ყოფილან. ეგნატე გაბლიანის თქმით: “გაბლია და გაბლიანი ერთი და იგივე გვარია. ერთ ღროს აფხაზეთში მცხოვრებ გაბლიასა და ერთ გავლენიან ოჯახს შორის მტრობა ჩამოვარდნილა, მერე მათ შორის სისხლიც დაღვრილა. ამიტომაც გაბლიების ერთი ნაწილი მეზობლად, მთიან “თავისუფალ სვანეთში გადასახლებულა, სადაც ყველა თანასწორი იყო. ასე მოინათლნენ აფხაზი გაბლიები სვანეთში გაბლიანებად”. სვანეთში ყველა “კლანს” საკუთარი ციხე-კოშკი — “მურყვანი” ჰქონდა, ასევე, ქვით ნაგები დიდი სახლი.

ახალგაზრდა ეგნატე გაბლიანმა და მისმა მეუღლემ პედაგოგმა ვერა თევზაძემ თავიანთი საუკეთესო წლები სვანეთში გაატარეს, სადაც უანგაროდ ემსახურებოდნენ ამ ლეგენდარული კუთხის მცხოვრებთ.

სვანებსაც ძლიერ უყვარდათ ეგნატე გაბლიანი და მას თავიანთ წინამძღოლად აღიარებდნენ. იგი სვანეთის გამგებელი იყო საქართველოში მეფის რუსეთის ბატონობის დროიდან დაწყებული საქართველოს დამოუკიდებელი რესპუბლიკის დროსაც.

საქართველოს ოკუპაციის შემდეგ ბოლშევიკებმა იგი ქუთაისში დააპატიმრეს, მაგრამ სასწაულებრივად გადარჩა. რუსი ოკუპანტების ზიზლი ეგნატე გაბლიანს არასოდეს განელებია. 1924 წლის აგვისტოში, საქართველოში ბოლშევიკების წინააღმდეგ იგი აქტიურად ჩაება ქაქუცა ჩოლოყაშვილის მეთაურობით დაწყებულ აჯანყებაში და მშობლიურ მხარეში ერთ-ერთი პირველი მემამბოხე იყო. უბატონო სვანეთმა სწრაფად მოახდინა ადგილობრივი ბოლშევიკური ადმინისტრაციის ჩამოგდება.

აჯანყებულები ლეჩხუმის მაზრის ქალაქ ცაგერშიც შევიდნენ, სადაც გაიგეს, რომ მთელს საქართველოში აჯანყება რეგულარულმა წითელმა არმიამ ჩაახშო. ეგნატე გაბლიანი თავის რაზმთან ერთად იძულებული გახდა უკან დაბრუნებულიყო და თავის ცოლ-შვილთან ერთად მთებს შეაფარა თავი. მაშინ დასავლეთმა საქართველოს ვერ გაუწია ის დახმარება, რასაც ჩვენი მამულიშვილები ელოდნენ.

და, როცა წითელმა არმიამ სვანეთის ტერიტორიის მნიშვნელოვანი ნაწილი დაიპყრო, ეგნატე გაბლიანის სახლი დინამიტით ააფეთქეს, მთელი საქონელი წაასხეს, მაგრამ იგი და მისი რაზმი ვერ დაიჭირეს, რაც თბილისის ბოლშევიკურ მთავრობას დიდად აწუხებდა. შინსახკომი ცდილობდა მოსახლეობის გადმობირების გზით, ეგნატე გაბლიანის დაჭერას, მაგრამ უშედეგოდ.

ბოლოს ბოლშევიკებმა მას ხალხი მიუგზავნეს და დაპირდნენ სრულ ამნისტიასა და თავისუფლების გარანტიას, იმ შემთხვევაში თუ ნებაყოფლობით ჩავიდოდა თბილისში, ბრძოლაზე ხელს აიღებდა და რეგისტრაციაში "ჩეკას" ხელმძღვანელობასთან გატარდებოდა. უკვე წინააღმდეგობას აზრი აღარ ჰქონდა, რადგან ამ დროს სვანეთის აჯანყების მთავარი ხელმძღვანელი ბიძინა პირველი მთავრობამ ყოველგვარი მოლაპარაკებისა და დაპირების გარეშე დააპატიმრა.

სამშობლოზე ფანტიკურად შეყვარებულ ეგნატე გაბლიანს არ შეეძლო საქართველოს დატოვება და ამიტომაც შემოთავაზებული პირობები მიიღო. ბოლშევიკებმა ნაწილობრივ შეასრულეს პირობა და ფორმალურად მას სასამართლომ 10 წელი მიუსაჯა. იმ პერიოდისათვის ეს ყველაზე გრძელვადიანი სასჯელი იყო, შემდეგი ზომა კი სიკვდილი გახლდათ.

ამასთანავე, ორი წლით ეკრძალებოდა თბილისიდან გასვლა, რადგან პერიოდულად ქალაქში ყოფნის დასადასტურებლად ჩეკას კომისიაზე გამოცხადება ევალებოდა. აქედან მოყოლებული ეგნატე გაბლიანი ფორმალურად ჩამოშორდა პოლიტიკურ მოღვაწეობას და მთელი თავისი ენერგია კვლევითი საქმიანობისაკენ მიმართა.

ეგნატე გაბლიანს სვანეთში ხანგრძლივი ეთნოლოგიური და ისტორიული კვლევის შედეგად დაწერილი ჰქონდა სამეცნიერო შრომები და პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტიც გახლდათ. იგი ცნობილი პროფესორის — ნიკო მარის მოწაფე იყო.

მაღე მას მთავრობამ მესტიაში ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის დაარსება და მისი ხელმძღვანელობა დაავალა. ეგნატე გაბლიანის მთელი ცხოვრების მიზანი იყო სვანეთის ფასდაუდებელი ხატების, სხვა განძეულობისა და ისტორიულ-არქიტექტურული ძეგლების შენარჩუნებისათვის ზრუნვა. აკი, ქართველმა მეფეებმაც სვანებს ანდეს საუკუნეების მანძილზე ამ განძეულობის დაცვაც!

ამ მუზეუმს დიდი სამეცნიერო მნიშვნელობა ჰქონდა ქართველ მკვლევართათვის. გარდა ამისა, ეგნატე გაბლიანი ჩაუყენეს სათავეში ასევე სვანეთის მთებში პირველი გზის გაყვანის პროექტსაც.

ბოლშევიკებმა გამოიყენეს მისი პოპულარობა და ჯიუტ მთიელებთან შემრიგებლური პოლიტიკის დასტურად ეგნატე გაბლიანი ზემო სვანეთის გამგებლის მოადგილედ დანიშნეს, რადგან გამგებელი მხოლოდ და მხოლოდ ბოლშევიკური პარტიის წევრი უნდა ყოფილიყო.

“მდინარე ენგურის გზის მშენებლობისას მამაჩემი წააწყდა ცალ მხარეს მზისგან დამწვარ უძველეს თიხის მილებს. მამამ დაიწყო გათხრები და აღმოჩნდა ძველი სახელოსნოების ნაკვალევი, სადაც აღნობდნენ რკინას და ამუშავებდნენ შესანიშნავ მინანქარს. ძალზე საინტერესო იყო ისიც, რომ გლეხები მიწის სამუშაოების დროს ოქროს მონეტებსა და ნაკეთობებს პოულობდნენ. ერთმა სვანმა მონადირემ ტყეში იპოვნა რაღაც ძველი ნაგებობა. სახურავი ჩაინგრა

და მონადირე ძირს ჩავარდა. იქაურობა სავსე აღმოჩნდა ოქროს მონეტებითა და ნაკეთობებით. მონადირეს არავისთვის გაუმხელია ეს ამბავი. ოქროს მონეტები მეწვრილმანეს გაუცვალა საოჯახო ნივთებში. გავიდა დრო და უბედურება უბედურებაზე დაატყდა ამ ოჯახს.

მონადირემ ეს განრისხებული ღმერთის წყევლად მიიჩნია, რადგან "განძი" ღვთიურ საკუთრებად ითვლებოდა. დარჩენილი განძი იმავე ადგილას მიიტანა, უფრო კარგად დამალა და სიკვდილამდე ეს საიდუმლო არავისთვის გაუმჟღავნებია. სწორედ ეს რამდენიმე მონეტა იპოვნა მამაჩემმა და გადასცა მუზეუმს.

ერთ-ერთზე ამოტიფრული იყო სახელი "ალექსანდრე". ის უსათუოდ ალექსანდრე დიდს ეკუთვნოდა. მონეტის მეორე მხარეს გამოსახული იყო კისერში ისარგარტობილი ცხენის თავი.

მამაჩემის აზრით, კოლხების ერთ-ერთი ძირითადი საქმიანობა იყო ოქროს მოპოვება და მისგან მონეტებისა და ძვირფასი ნივთების დამზადება, რასაც დიდი ხელოვნებით ასრულებდნენ" (გ. გაბლიანი, 1998, გვ. 143).

ეს ვრცელი ამონარიდი გივი გაბლიანის წიგნიდან "ჩემი მოგონება" აქ საგანგებოდ იმისათვის მოვიყვანეთ, რათა გვეჩვენებინა, თუ როგორი რულუნებით ივსებოდა არქეოლოგიური გათხრებით მოპოვებული უნიკალური ნივთებით სვანეთის მუზეუმი.

ცნობილია, რომ წითელმა რუსეთმა, საქართველოს დამოუკიდებლობის აღიარების შემდეგ, საერთაშორისო კანონის დარღვევით მოახდინა მისი ოკუპაცია. 1924 წელს, როცა ქართველი ხალხი აღდგა და დიდი აჯანყება მოაწყო ოკუპანტებისაგან თავდასახსნელად, აჯანყების ლიდერთა და მონაწილეთა სიკვდილით დასჯის შემდეგ, ბოლშევიკები ვითარებას განაგებდნენ. რადგან სვანებს ძლიერ უყვარდათ ეგნატე გაბლიანი და თავიანთ წინამძღოლად აღიარებდნენ, სწორედ, მას დაავალეს ზემოთ აღნიშნული სვანეთის გზის მშენებლობა, რის გამოც საჭირო თანხების მოსაპოვებლად სვანეთიდან კრემლში მისი ხელმძღვანელობით დელეგაცია გაიგზავნა.

ეროვნულ ტანსაცმელში გამოწყობილმა, ქამარხანჯლიანმა, ტანმალმა სვანებმა, რომლებიც კავკასიის ლეგენდარულ გმირებს ჰგავდნენ, მოსკოვის ქუჩებში გამოჩენისთანავე ხალხის ყურადღება მიიპყრეს. ამიტომაც მათ ხალხიც ჯგუფ-ჯგუფად დაჰყვებოდა. სვანეთის დელეგაცია მიხეილ კალინინმა მიიღო. ასეთ ძნელად მისადგომ ადგილებში გზის გასაყვანად ამდენი თანხის გამოყოფა მან უაზრობად მიიჩნია და სვანებს ბარში ჩამოსახლება შესთავაზა.

ცნობილ ბოლშევიკს აბელ ენუქიძეს მაშინ კალინინისათვის განუმარტავს: "სვანები ამ წინაპართა მიწაზე საუკუნეების მანძილზე სახლობენ და ცოცხალი თავით ამ ადგილებს არ დატოვებენ. შემდეგ ენუქიძემ კალინინს მამაჩემზე მიუთითა და ამაყად მოახსენა: "იცით, ამხანაგო კალინინ, ეს ის ეგნატე გაბლიანია, ჩვენს წინააღმდეგ აჯანყებას, რომ ხელმძღვანელობდა". კალინინი მიუბრუნდა მამაჩემს და ჰკითხა: "მართალია? რატომ?" ენუქიძე ისევ ჩაერია საუბარში: "მიხაილ ივანოვიჩ, მაშინ ბევრი შეცდომა იყო დაშვებული, რასაც შემდეგ გაუგებრობანი მოჰყვა".

კრემლიდან რომ გამოვიდნენ, მამა მიუბრუნდა ენუქიძეს და უსაყვედურა: "აბელ, ჩემი სიკვდილით დასჯა თუ გინდოდა, ამხელა გზაზე რისთვის ჩამომიყვანე?" ენუქიძეს სიცილი აუტყდა და უპასუხა: "არა, ბატონო ეგნატე, თქვენ დიდი შთაბეჭდილება მოახდინეთ ამხანაგ კალინინზე. კარგია, რომ გაიგო,

როგორები ხართ. სანაძღვოს ვდებ, თქვენი გზისათვის სახსრებს გამოგიყოფთ" (გ. გაბლიანი, 1998, გვ. 94).

ენუქიძე მართალი აღმოჩნდა. კალინინმა სვანებს გზის მშენებლობისათვის საჭირო თანხები მართლაც გამოუყო. ეგნატე გაბლიანისათვის ყველაზე უჩვეულო და პარადოქსული დავალება გახლდათ საქართველოს ბოლშევიკური მთავრობისაგან მისი და სვანების დელეგაციის კრემლში მიწვევა.

ეგნატე გაბლიანი, როგორც საქართველოს ფედერალისტური პარტიის აქტიური წევრი მთელი შეგნებით ყოველთვის ეროვნულ პოზიციაზე იდგა და იგი მუდამ ილია ჭავჭავაძის იდეებს: "ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეყუნოდეს" იზიარებდა.

ბოლშევიკურმა მთავრობამ ეგნატე გაბლიანი თითქოს შემოირიგა, მაგრამ იგი სტალინურ "წმენდას" მაინც ვერ აცდა: "1937 წელს, მამაჩემი რომ დაპატიმრეს, სვანებმა გადაწყვიტეს ადგილობრივ ციხეზე თავდასხმა და მამაჩემის გამოხსნა, ვიდრე შინსახკომის თვითმფრინავით თბილისში გადააფრენდნენ. მაშინვე ვაცნობე მამას, მაგრამ მან უარყო ეს გეგმა და "სიგიჟე" უწოდა. სჯეროდა, რომ მისი დაპატიმრება შეცდომა იყო და ცენტრალური ხელისუფლება მალე გაამართლებდა და გაათავისუფლებდა.

მე კი, იმ დროინდელ ამბებს რომ ვიხსენებ, ვნანობ, ის გეგმა რომ არ განხორციელდა. მაშინ ჩვენ ორივეს შეგვეძლო იქვე სადმე დამალვა და შემდეგ ჩრდილოეთ კავკასიაში გადასვლა. მამას იქ ძველი მეგობრები ჰყავდა და ისინი დაგვემალავდნენ. იქიდან კი მოვახერხებდით უკრაინის ან რუსეთის რომელიმე დიდ ქალაქში "ჩაკარგვას" (გ. გაბლიანი, 1998, გვ. 95).

ეგნატე გაბლიანის დაპატიმრებამ ტკივილთან ერთად დიდი სულიერი დაღი დაასვა მათ ოჯახს. ისინი თბილისში მთის ძირში მდგარ დიდი წითელი აგურის სახლის ზედა სართულზე ცხოვრობდნენ. მამის დაპატიმრების შემდეგ "საკმარისი იყო, მანქანა გაჩერებულყო ჩვენს სახლთან, რომ მაშინვე გაგვეღვიძა და შიშით ავკანკალებულიყავით, რადგან გვეგონა, რომ დედასაც დაპატიმრებდნენ. ასეთი იყო პოლიტიკურ პატიმართა ცოლების ბედი. არც მომდევნო ოთხი წლის მანძილზე დაუპატიმრებიათ დედა. ეს შეიძლება იმიტომ აგვეხსნა, რომ მამაჩემის დაპატიმრება და ამ ფაქტის რეგისტრაცია სვანეთში მოხდა, ხოლო დედა ამ დროს თბილისში იმყოფებოდა" (გ. გაბლიანი, 1998, გვ. 50).

თუმცა ცნობილი პედაგოგი ვერა თევზაძე მაინც ვერ გადაურჩა რეპრესიას. მისი შვილის გივი გაბლიანის დასავლეთში გაუჩინარების გამო, იგი 1950 წელს ყაზახეთში გადაასახლეს. სტალინის ბოროტმოქმედებათა დაგმობის შემდეგ ხრუშჩოვის ამინისტიით 1956 წელს ვერა თევზაძე სამშობლოში დაბრუნდა.

იმ დროისათვის თამაშების სამყაროს ჰორიზონტზე ჩანდნენ: იმპერიალისტური მესიანური კომუნისმი, რომლის მექა იყო მოსკოვში; ფაშიზმი — იტალიაში და მისი გერმანული ნაირსახეობა — ნაცისმი. ზოგიერთი იმედგაცრუებული ემიგრანტი ფაშისტურ ექსპერიმენტში ჩაერთო და როგორც პოეტი სიმონიკა ბერეჟიანი ერთ ლექსში ამბობდა: "კიდევ ერთ გზას ვცდი ეშმაკს დაუწყებ ვედრებას, ალბათ მხოლოდ ის გაიგებს ჩემს სასოწარკვეთას".

ამ აზრის კონსტატაციაა ქართული პოლიტიკური ემიგრაციის ზოგიერთი ნაწილის გერმანიის მხარეზე ანტისაბჭოთა ორგანიზაციებში ჩაბმა. ერთი მათგანი გახლდათ გივი გაბლიანიც, რომელიც ისევ და ისევ თავისი ქვეყნის სიყვარულის

გამო ჩაება ამ პოლიტიკურ ორომტრიალში. იგი იმ ქართველ ემიგრანტებს, რომლებსაც გერმანიის დახმარებით საქართველოს დამოუკიდებლობის კვლავ აღდგენის იდეა სწამდათ, მამის მეგობარმა, ცნობილმა ქართველმა მწერალმა გრიგოლ რობაქიძემ დაახლოვა.

ემიგრაციაში გივი გაბლიანმა მთელი სიცოცხლე წმინდად ატარა მამის ხატება და თავისი ფესვებისათვის არასოდეს უღალატია.

და ბოლოს, შეიძლება თამამად აღინიშნოს, რომ XX საუკუნის ქართული ემიგრანტული მწერლობა დღესაც ივსება ახალ-ახალი მასალით, დოკუმენტებით, რომლებიც უცხოეთიდან ნელ-ნელა უბრუნდება სამშობლოს.

ამ პროცესებში იკვეთება პოზიციები, რომ “ტრავმული ცნობიერება, ნოსტალგია ქმნის ავტობიოგრაფიულ ჟანრს, მემუარულ ლიტერატურას, მოგონებებს, მხატვრულ-დოკუმენტურ პროზას. ემიგრანტ მწერალს უგროვდება ბიოგრაფიული და ინფორმაციული კაპიტალი: სწორედ ამ ბიოგრაფების მოყოლით შეეძლოთ ემიგრანტებს უცხოეთში იდენტობის შენარჩუნება, როგორც თავიანთ სამშობლოსადმი, ასევე საკუთარი პიროვნებისადმი ინტერესის გაღვივება” (ა. კარტოზია, ნ. ჩიტაური, 2016, გვ. 115).

საერთოდ, მოგონებების, გახსენების ნაკადი ორი პარალელური ხაზით ვითარდება: ესაა მოგონებები დაკავშირებული მშობლიურ სახლსა და ახლობლებთან, ან — საბჭოთა ყოფის ამსახველ მენსიერებით არსენალთან.

გივი გაბლიანის “ჩემი მოგონებანი” გახსენების ორივე ნაკადითაა გადმოცემული.

დამოწმებული ლიტერატურა

- გ. გაბლიანი, 1998 - გ. გაბლიანი, ჩემი მოგონებანი, ტ. I, ქუთ., 1998.
 გ. გაბლიანი, 1998 - გ. გაბლიანი, ჩემი მოგონებანი, ტ. II, ქუთ., 2000.
 ე. გაბლიანი, www.nplg.gov.ge
 ა. კარტოზია, ნ. ჩიტაური, შ. შამანაძე, ნ. პოპიაშვილი, ი. მოდებაძე, ნ. გაგოშაშვილი, 2016 - ა. კარტოზია, ნ. ჩიტაური, შ. შამანაძე, ნ. პოპიაშვილი, ი. მოდებაძე, ნ. გაგოშაშვილი, ქართული მწერლობის ინტერკულტურული მოდელი და ნაციონალური იდენტობის პრობლემა, თბ., 2016.

MARIAM MARJANISHVILI**TRAUMATIC CONSCIOUSNESS IN GIVI GABLIANI'S MEMORY**

In Georgia, during great repressions, there was a purposeful “purge” of *intelligensia*. Among them was a member of federal party, an eminent activist of Georgian national liberation movement of 1921-1924, one of the leaders of the rebellion in Svaneti in 1921 alongside Nestor Gardapkhadze and Bidzina Pirveli and also a participant of the national rebellion in August 1924, the governor of Svaneti during Russian imperialistic domination and independence of Georgia, Egnate Gabliani.

Bolsheviks used his popularity and after establishing conciliatory policy with stubborn mountain dwellers, they sent him back to the highlands of Svaneti, this time as a deputy governor as the governor himself had to be a Bolshevik.

The government entrusted him to establish a historical-ethnographic museum in Mestia and supervise it. Egnate Gabliani's main aim in life was to preserve invaluable icons, other treasures and historical-architectural monuments of Svaneti. It is a fact that Georgian kings trusted Svani people to protect this treasure for centuries.

This museum had a great scientific significance for Georgian researchers. Besides, Egnate Gabliani supervised the project of building the first road in Svaneti mountains.

While working in Svaneti Egnate Gabliani also took part in intensive archaeological excavations. At the same time, as a result of ethnological and historical research, he wrote a number of scientific works and was a member-correspondent of Petersburg Scientific Academy. He was a student of a famous professor, Niko Marr.

Bolshevik government reconciled with Egnate Gabliani, but he couldn't escape Stalin's “purge”: “In 1937, when my father was arrested, the Svani decided to attack the local prison and free my father, before he was taken to Tbilisi. I informed my father at once, but he turned down this plan and called it “madness”. He believed that his arrest was a mistake and the central authorities would soon acquit and free him”.

Due to his father repression, Givi Gabliani had to emigrate, but all his life he carried his father's icon. In his book “My memorial” he depicted a lot of characteristic episodes from his father's, Egnate Gabliani's life.